

IZHAJA VSAK DAN

Ima ob sedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pistojnici, Sezani, Nabrezini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe. po 5 nvt. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. samrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto kron 5-20, za pol leta kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgi Galati 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GUDINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. - Nastanila Trskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročkom v Trstu, ulica Giorgio Galatti števil. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 652. TELEFON št. 11-57

Slovenskim volilcem I. volilnega razreda onih treh mestnih okrajev (I., IV. in V.), za katere se danes vršijo nadomestne volitve za občinski svet, oziroma deželni zbor tržaški, priporoča podpisani odbor, naj oddajo

prazne glasovnice!

ODBOR
polit. društva „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Državni zbor.

DUNAJ 19. Zbornica gre jutri na počitnice. Delala je danes takorekoč s „polno paro“, da se konča v plenumu prvo branje davčnih predlog in da se rešijo tudi predloge draginjskega odseka.

Pričakovalo se je, da bo današnja seja trpela pozno v noč, toda govorniki so bili tako nenavadno kratki, da še ni bila 7. ura, ko je predsednik zaključil sejo.

Jutri pridejo na vrsto še nekatere manjše vloge, potem pa bo praznoval parlament najbrž do konca meseca februarja. Zbornica pa ne bo odgodena, ker bo predsednik že jutri predložil zbornici prvo točko dnevnega reda v pomladanskem zasedanju, namreč prvo branje brambnega zakona.

Poročali smo že včeraj, da priključila vlada ostalim brambnim zakonom še poseben zakon v zadevi ustanovitve posebnega podčastniškega zbora, za kar bo treba, kakor se zatrjuje z ene strani, 6 milijonov, kakor pa z druge, pa 12 milijonov kron pokritja.

V počitnicah bodo zborovali nekateri parlamentarni odseki, da pripravijo gradiva za pomladansko zasedanje.

Iz današnje seje naj poročamo, da je zbornica dokončala prvo branje davčnih predlog in jih izročila finančnemu odseku. Nato je rešila celo vrsto poročil draginjskega odseka, zlasti v zadevi stanovanjske oskrbe in zaslinih stavb ter povzdige poljedelstva.

Ministrski predsednik je vložil novelo v vodocestnemu in regulacijskemu zakonu. Po prečitjanju interpelacij se je seja zaključila.

Odsek za pomorsko plovitev in ribištvo.

Posl. Pitacco predlaga zahvalo posl. dr. Rybáru.

DUNAJ 19. V odseku za pomorsko plovitev in ribištvo je danes poročal posl. dr. Rybář v vladnem zakonu načrtu v zadevi ob vrženju mornarjev zavarovanju proti nevarnostim. — Odsek, je odobril vladni načrt z referentovimi dodatnimi predlogi vred.

Referent posl. dr. Rybář je tekom razprave opozoril na nekatere pomankljivosti vladnega načrta. Po vladnem načrtu se namreč določa, da morajo mornarji, katerim se pripeti nezgoda v tuzemstvu, priložiti slučaj pri pomorskem kapitanatu, če se dogodi nezgoda v inozemstvu, pa avstrijskoogrskemu konzulatu. — Referent pa je opozoril vlado na to, da načrt ne vsebuje nikake določbe glede na nezgode, ki se dogajajo ob ogrsko-hrvatski obali.

Vladni zastopnik je priznal to pomankljivost vladnega načrta in je umaknil tozadevni paragraf, da ga vlada prenenadi. — Ob koncu seje se je dogodil interesanten dogodek, da je tržaški italijanskoliberalni poslanec dr. Pitacco predlagal, da naj odsek izreče referantu posl. dr. Rybáru zahvalo in priznanje na njegovem naglem in temeljitim poročilu, kar je odsek soglasno sprejel. Interesanten je ta predlog posl. dr. Pitacca tembolji, ker so prav Italijani ob oddaji poročil v tem odseku toliko povdarjali, da govorijo ta poročila edino-le dalmatinskim, ali pa istrskim italijanskim poslanecem.

Proračunski odsek.

DUNAJ 19. (Izv.) V proračunskem odseku se je danes nadaljevala razprava o italijanski pravni fakulteti. Govorila sta posl. Steiner, ki je napovedal predlog, po katerem naj bi se fakulteta ustanovila v nekem primorskem mestu, in posl. Tušar, ki je zahteval čeških šol na Dunaju in češko univerzo v Brnu, nakar je odsek začel razpravljati o vodocestnih predlogih. Finančni minister vit. Zaleski je izvajal, da je vlada razpisala vgradbo kanala od beske meje do Visle v dolgosti 12 km.

Gradba se začne še letos. Od še ostale svote 117 milijonov je določenih 30 milijonov za nadaljevanje zgradbe kanala v Galiciji.

Odsek se zopet sestane šele ob zopetnem sestanku zbornice, torej konec februarja.

Odsek za državne nameščence.

DUNAJ 19. (Izv.) Odsek za državne nameščence je danes razpravljal o §§ 208 do 210 vladne predloge, ki zadevajo državne slugе. Odsek je sklenil, da se v principu izenačijo provizorični slugе z definitivno nameščenimi. Izrekel je načelo, da naj postanejo provizorični slugе po enoletnem zadovoljivem službovanju definitivni.

Sklenjena je bila resolucija, ki pozivlja vlado, da naj opusti institucijo pomožnih slug in naj jih nadomesti s provizoričnimi, pri čemer pa ne smejo biti oškodovani sedanjí pomožni slugе.

Italijanska pravna fakulteta.

DUNAJ 19. (Izv.) Danes popoldne se je v parlamentu mnogo govorilo o novem predlogu v zadevi italijanske pravne fakultete.

Baje se posebno trudijo Poljaki, da bi se dosegel kompromis glede italijanske pravne fakultete med Jugoslovani in Italijani. Posebno se razpravlja sedaj v novem načrtu, da naj bi se v Trstu se nahajajoča nautična akademija izpremenila v visoko trgovsko šolo, kateri bi se priključila juridična fakulteta z italijanskimi in slovenskimi paralelkami.

Vodocestna predloga.

DUNAJ 19. (Izv.) Vlada je danes predložila parlamentu novo vodocestno predlogo, s katero se popolnjuje vodocestni zakon iz l. 1901. Nova predloga zahteva 193 milijonov kron. Že po starem zakonu iz leta 1901. je bilo namenjenih za vodocestne gradbe nad 400 milijonov in je od teh še ostalo neporabljenih 117 milijonov. Neporabljena svota z novopredlagano vred znaša torej okrog 310 milijonov kron, ki se razdele tako: Češka 116 milijonov, Moravska 45, Nižeavstrijska 40, Slezija 10 in Galicija 99 milijonov kron.

V krogih zastopnikov južnih dežel se pojavlja vedno ostrejša stremiljenje po zahtevi primernih kompenzacij za južne dežele, ko so tako velike svote določene edino le v gospodarsko korist severnih, ne da bi imele južne tudi le količaja dobička od tega.

Draginjska doklada poštarjem.

DUNAJ 19. Centralno vodstvo društva avstrijskih poštarjev se je oglasilo danes v parlamentu, da vpraša, v kaki meri bodo poštarji deležni draginjske doklade, ki jo vlada da ostalim državnim nameščencem dne 2. januarja 1912. — Doblili so odgovor, da dobe poštarji 50 kron draginjske doklade.

Proti germanizaciji na progí Št. Peter-Reka.

DUNAJ 19. (Izv.) Poslanca Mandić in Spinčić sta danes vložila interpelacijo na železniškega ministra v zadevi germanizacije na progí južne železnice Št. Peter-Reka.

Interpelanta se pritožujeta, da se ta progá vedno bolj in bolj ponemčuje, da se namešča vedno več nemških uradnikov, da je občevanje tupatam že popolnoma nemško, zlasti so tiskovine večinoma samonemške. Nadalje se pritožujeta proti nepristojnemu ponašanju postajnega načelnika v Matuljah in zahtevata, da naj železniško ministristvo pritiska na ravnateljstvo južne železnice, da napravi konec tem razmeram.

Zapostavljanje slovenščine pri najvišjem sodišču.

DUNAJ 19. (Izv.) Posl. dr. Ravničar je interpeliral danes justičnega ministra zaradi dejstva, da najvišji in kasacijski sodišče še dandanes ne izdaja razsodbe v slovenskem jeziku.

Slovenci so edini narod v Avstriji, ki pri najvišjem in kasacijskem sodišču ne uživa jezikovne enakopravnosti.

Cesar obolel.

DUNAJ 19. (Izv.) Cesar je obolel vsled močnega prehlajenja. Počutil se precej slabo.

Volitev na Hrvatskem.

ZAGREB 19. (Izv.) Končni rezultat saborskih volitev je sledeč: koalicijska 24, stranka prava 27, seljaška stranka 8, neodvisna osješka skupina 1, srbski radikali 3, vladinovi 21 mandatov.

Pri včerajšnjih volitvah so bili izmed znanejših hrvatskih politikov izvoljeni: Mile Starčević (pravaš) v Sv. Ivanu Zelini, Erakan Barčić (koal.) v Bakru, Grga Tuškán (koal.) v Sisku in Stjepan Radić v Ludbregu.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 19. Posl. Lovrenc Hegedis je priobčil poročilo finančnega odseka o indemitetni predlogi ter je predlagal najnost, ki je bila vsprejeta. Predloga pride na dnevni red jutrišnje seje. Nato je zbornica nadaljevala debato o ministristvu za uk in bogočastje.

Ban Tomašić na Dunaju.

DUNAJ 19. (Izv.) Ban Tomašić pride prihodnji teden na Dunaj, da se informira glede sklicanja hrvatskega sabora. — Zatrjuje se, da bo hrvatski sabor takoj po sestavi zopet odgođen na nedoločen čas.

Županska volitev v Materiji. — Najmlajši župan v Avstriji.

DUNAJ 19. (Izv.) Danes je bil izvoljen za župana materijske občine v Istri Božidar Kastelic, sin bivšega župana Kastelica. Novi materijski župan je najmlajši župan v celi Avstriji, ker ne šteje niti še 24 let.

Nesreča na cestni železnici.

TEPLICE (Češko) 19. (Izv.) Tu se je na mestni cestni železnici zgodila velika nesreča. Skočil je iz tira voz cestne železnice, v katerem se je nahajalo 14 oseb. Bilo je 7 oseb težko ranjenih, od obojja pa 1 sprevodnik.

Štajerski deželni zbor.

DUNAJ 19. (Izv.) Štajerski namestnik grof Clary-Aldringen je danes v parlamentu zopet konferiral z voditelji štajerskih deželno-zborskih strank. — Poroča se, da te konference niso bile brezuspešne.

Kakor se poroča, bo obsegal delavni program štajerskega deželnega zbora pred vsem deželni proračun, potem zasilne akcije, vodne in cestne gradbe in končno uzakonjene zvišanja učiteljskih plač, za kar je potrebna svota poldrugega milijonov K.

Kakor se čuje, bo štajerski dež. zbor sklican dne 9. januarja.

Da bo deželni zbor delazmožen je treba le še odpraviti nekaj narodnopolitičnih vprašanj, za kar je baje razpoloženje precej ugodno.

Dinamitni atentant.

LONDON 19. (Izv.) Iz New-Jorka poročajo, da so v Jeringtonu v državi Nevada v Severni Ameriki neznaní atentatorji ponoči z dinamitom razstrelili novo justično palačo.

Umor 70-letne starke.

MONAKOVO 19. (Izv.) Včeraj zvečer je vdrl tu v stanovanje 70-letne zasebnice Abstreiterjeve neznan lopov, ki je umoril staro s sekuro in jo oropal. Zločinca še niso zasledili.

Iz Perzije.

TEHERAN 19. Bivši šah se nahaja sedaj v Gimiš Tepe. Njegov brat Salar es Daulah se nahaja v Kermanshahu, njegov drugi brat Šua es Saltanah v Astrabadu. Medšil je odklonil rešitev spora z Rusijo, ki jo je predlagalo ministristvo. Rusi se pripravljajo, da prično prodirati v Perzijo v četrtak. Prestolnica je apatična. Prodajalnice bodo zopet odprte.

Berolin 19. „Staatsanzeiger“ je priobčil kraljevo odredbo, s katero sta obe zbornici deželnega zbora sklicani na dan 15. januarja 1912.

Černovice 19. Tukaj je izbruhnil generalni štrajk črkostavcev.

Buenos-Ayres 19. Vlada je sklenila preklicati zdravstvene odredbe ukrenjene svoječasno za ladije iz Avstrije in Italije.

Budimpešta 19. V tvernici za lesne izdelke bratov Meister v Kerepeški ulici št. 66 je po noč gorelo. Vsa tvornica za izdelovanje furnirjev je popolnoma pogorela. Lastnik tvornice sumi, da je bilo zažgano. Požar je bil pogašen še-le ob 9. uri predpol. Škode je 300.000 K.

Berolin 19. Prestolonaslednica Cecilija je ob 1. uri zjutraj povila princa.

Italijansko-turška vojna

Konec italijansko-turške vojne?

PARIZ 19. (Izv.) S trdovratnostjo se vzdržujejo tu vesti, da je ugovoritev miru med Turčijo in Italijo že prav blizu.

Vesile so izdelale predlog, ki naj bi omogočil mirovna pogajanja na sledečem temelju: Sultanu se prizna v Tripolitaniji duhovno poglavarstvo kot kalifa, Italija pa plača Turčiji veliko denarno odškodnino.

Politični krogi domnevajo, da bo mir med Italijo in Turčijo sklenjen že tekom meseca januarja 1912.

Italijansko poročilo o položaju v Tripolisu.

TRIPOLIS 19. (Oficijelno). V Tripolisu, Ain Zari, Tadjiri in Homsu nič novega. Potom brezlične brzojavke poročajo iz Ben-gazija, da je položaj tamkaj nečepno. — Viljem Marconi, ki je dne 16. t. m. dopel v Tripolis, se je včeraj vkrcal na vojno ladijo „Pisa“ in se povrne v Italijo. Tukaj je napravil različne dobrospele eksperimente z malimi radio-brzojavnimi poljskimi postajami in je izbral mesto za napravo normalne radio-brzojavne postaje. — Kompetentne oblastnje so pričele izvajati pripravljene načrte, da osnujejo pomorsko zdravstveno postajo. — Mnogo pušk, Manserjevega in Martinjevega modela ter drugih tipov in 8 milijonov Mauserjevih in Martinjevih patron, ki so jih Italijani zaplenili Turkom, je bilo odposlanih v Napoli.

Italijani so rabili dum-dum patrone?

CARIGRAD 19. Nisoproti Italijanskemu demetu, češ, da niso italijanske čete rabile eksplozivnih snovi, izjavlja turško vojno ministristvo, da ima v posesti dum-dum patrone, ki nosijo znamko neke italijanske drž. tvornice.

„Neue Freie Presse“ — zaščitnica Italijanov!

II.

Časi se spreminjajo in zljmi se je spremenilo tudi razmerje med nekaj vsemožno „Neue Freie Presse“ in nemškimi strankami. Minoli so časi, ko je „Neue Freie Presse“ igrala mogočno vlogo diktatorice v političnem življenju avstrijskih Nemcev. Na tem listu opažamo fenomen, ki nas osuplja. List rase, se širi, se debeli; ohranil si je tudi svoje mogočne in ob enem tudi koristnosne zveze z — borzo in intimne odnošaje z borzilanci, kjer se brezčutno igrajo z neštetiimi gospodarskimi ekzistencami in z usodo finančnega gospodarstva celih držav, s čemer vplivajo tudi na razvoj političnih dogodkov. Vse to si je ohranila „Neue Freie Presse“ in ona sama slej ko prej izbornu vspeva pri tem. In vendar opažamo fenomen, da list sam vspeva, dočim njega vpliv na politične dogodke in stranke — pada že par let sem rapidno: list se debeli, politična smer pa, ki jo zastopa ta list, propada. Število njih, ki slede političnim naukom v „Neue Freie Presse“, se krči vedno bolj. Nemške stranke so si ustvarile svoja glasla in frondirajo danes proti „Neue Freie Presse“. „Neue Freie Presse“ nastopa sicer še vedno v pozl glavnega glasla avstrijskih Nemcev, v resnici pa je izgubila malone ves kontakt z oficijelno politiko nemških strank.

Pred vsem je prišel vmes židovski punkt. Vsi se je nemški radikali, vse-nemci, in kakor se že zovejo vse te nove nemške struje, začele otrsati židovskega vpliva na nemško politiko. In resnica je, da vse krščansko-socijalno gibanje na Dunaju ni bilo nič drugega, nego posebna in — kakor so pokazali vspehi tega gibanja — srečno izbrana forma boja proti židovskemu terorizmu na političnem in gospodarskem polju. Najbolji dokaz za to je sedanje popolno nacionaliziranje in radikaliziranje nemških krščanskih socijalcev brez vsacega obzira na narodno čustvo krščanskih socijalcev družih narodnosti.

— Jasno je torej, da vstvariteljev krščansko-socijalnega gibanja na Dunaju niso vodili tisti motivi, na katere kaže ime gibanja — ampak da so za protizidovsko borbo le izbrali formo, o kateri so scdili, da bo vabljava za široko maso. In niso se motili: napredovanje in naraščanje krščansko-socijalnega gibanja je bilo fenomenalno, prapanito. S tem pa je bila že izdatno izpodkopana politična moč smeri, ki jo zastopa „Neue Freie Presse“ in po velikem delu strma moč tega lista nad političnem življenjem Nemcev v Avstriji.

In to je bil začetek konca, ker z gibanjem, ki se je tako zmagonosno uveljavilo med Nemci, so morale računati tudi druge nemške stranke. Tako je prišlo, da se je politično življenje avstrijskih Nemcev bolj in bolj oddaljevalo od diktatorjev v uredništvu „Neue Freie Presse“. In bolj in bolj se množe pojavi, ki kažejo, da tudi razni politiki, ki so do nedolgo temu prisegali na nemško-židovsko-liberalni ortodoksizem v „Neue Freie Presse“, začenjajo nasproti raznim važnim problemom avstrijske države zavzemati stališče, ki se nimalo ne krije z onim v njihovem glavnem glasilu.

Takov pojav čitamo v dunajskem lokalnem listu „Döblinger Nachrichten“ — glasilu za XIX. dunajski okraj — od minole sobote, doposlanem nam od neznane nam

roke. Tu objavlja znani nemško-liberalni dunajski politik Lucian Brunner članek pod naslovom „Italijanska fakulteta“. Ta članek smo čitali zares z velikim zanimanjem in zadovoljstvom. Kajti nekaj novega, presenetljivega je, da nemško-liberalen politik, ki je bil pod sugestijo tako strupenega lista, kakor je „Neue Freie Presse“, tako trezno in stvarno razpravlja o aspiracijah nemških narodov. Stališče, ki je zavzemlje Lucian Brunner napram narodnostnemu problemu sploh, se nikakor ne krije ne s strupenim sovražtvom, ki je „Neue Freie Presse“ že od nekdaj kaže nasproti vsaki in tudi najskromnejši zahtevi nemških narodnosti (izvemši, seveda, Italijane), in tudi ne slavofobskimi in italijanofobskimi stališčem, ki je zavzemlje ta list ob vseučiliškem vprašanju in kakor je že posebno debelo podčrtal v članku, ki je nasemu „Piccola“ tako dobro došel, kakor na smrt žejnemu kaplja hladne vode.

† Dr. Josip Frank.

Zagreb, 18. XII.

Dr. Franka ni več med živimi. Z njegovo osebo legne v grob mož, s katerega osebnostjo je tesno zvezana zgodovina hrvatskega naroda v zadnjih desetletjih; on je političnim bojem Hrvatske v zadnjih desetletjih zadal takorekoč pečat svoje osebnosti. Od tod prihaja, da je bil ta mož na eni strani najbolj ljubljen, na drugi najbolj obsovan človek na Hrvatskem. Danes pač ni še možno izreči končne sodbe o tem politiku, a to se more reči, da je bilo njegovo politično delo — kraj vse njegove velike nadarjenosti — pogubno za hrvatski narod. On je stal na ekskluzivno hrvatskem stališču; zanikal je srbsko ime na Hrvatskem, zanikal nagodbo z Ogrsko.

Vsa njegova politika je imela na sebi nekaj tujega, ni računala z narodno dušo in zato je tudi ponesrečila: dosegel je ravno nasprotni efekt, nego ga je hotel doseči. Mesto da bi bil s svojo politikom združil vse odporne sile naroda, je iste še bolj razcepil, na drugi strani pa je zopet dosegel ravno nasprotno onemu, kar je hotel doseči: mesto da bi bil razširil prepad med Hrvatimi in Srbi, je provzročil nehoté, da so se isti zblížili in da danes večina hrvatskega naroda priznava potrebo hrvatsko-srbskega edinstva. Pokojnemu dr. Franku se je pogostoma očitalo, da dela iz koristolovstva; vendar so ljudje, ki so ga dobro poznali, zatrjevali, da je bil popolnoma nesebičen, da ni gledal nikjer na lastne koristi, da so mu bile koristi stranke, za katero je doprinašal ogromnih žrtev — vse. Ali, bilo kakor bilo, četudi je bil pokojnik osebno pošteni, njegova politika bi bila — ako bi bil uresničil svoje namere — pogubna za hrvatski narod. Frank je zistematično in s pravim fanatizmom izpodkopaval in rušil glavni pogoj za uspešno borbo proti Hrvatski sovražnim namenom Madjarov: sporazumljenje med Hrvatimi in Srbi. Ista je imela na sebi nekaj tujega; in morda je na to vplivalo njegovo židovsko pokolenje.

† Dr. Josip Frank je bil rojen dne 14. aprila leta 1844 v Osijeku. Kakor odvetniški koncipijent je bil skupaj z umrlim dr. Luegerjem v pisarni dunajskega odvetnika dr. Steinbacha. Leta 1872 je dobil dovoljenje za otvoritev odvetniške pisarne v Zagrebu. Leta 1877 je začel izdajati „Agrarische Presse“ in kmalo na to „Kroatische Post“. Oba lista sta bila strogo opozicijska, zato ju je vlada zatrla. Enako se je zgodilo z „Branikom“.

Leta 1884 je bil prvič izvoljen v sabor. V stranko prava je vstopil leta 1890 in Ante Starčević ga je pred svojo smrtjo dočelil za svojega naslednika.

Pokojnik je bil na glasu ne le kakor talentiran politik, temveč tudi kakor izborni jurist. Zato je pa tudi dosegel večih uspehov v svoji odvetniški praksi, nego-li v politiki. Mož si kljubu temu ni pridobil bogatstva in to dela čast njegovemu spominu. N. p. v. m. l.

Mestni svet tržaški.

(Seja dne 19. dec.)

Župan je otvoril sejo ob 7.30. Prešlo se je na glasovanje o predlogih finančne komisije glede uvedbe novih davkov v smislu svoječasnega predloga svet. dr. Puecherja in sicer

I. Prejde se na dnevni red o predlogu glede uvedbe občinskega davka na čiste osebne dohodke, ki se jih ima odmeriti s progresivno pristojbino na podlagi realne ali figurativne najemščine stanovanj.

Svet. dr. Puecher predlaga, da se njegov tozadevni predlog vsprejme ter povdarja z ozirom na prigovore dr. Brochija, da ni mogoče kot merilo dohodkov vzeti v poštev le najemščino za stanovanje, da bi se moglo vzeti za preračunjevanje dohodkov poleg stanarine tudi še kako drugo podlago. Stavi tozadevni preminjalni predlog.

Potem ko so svet. Brochi, Pincherle in Arch, dokazovali neumnost takega davka in da bi vlada istemu ne pri-

tridila, je mestni svet v poimenskem glasovanju z vsemi proti glasovom socialistov odklonil predlog dr. Puecherja in vsprejel predlog finančne komisije.

II. Opusti se za sedaj vsako povišanje doklad na državne davke in posebno obrtnega davka v kolikor to ne bo potrebno za pokritje večih potrebščin proračuna za leto 1912 s pridržkom, da se jih naloži pozneje, ako bi se pokazala v to potreba za rešitev važnih problemov. Tudi ta predlog komisije je bil vsprejet z vsemi proti socialističnim glasovom.

Istotako je bil vsprejet predlog III. Opusti se za sedaj vsako povišanje doklad na rentni davek s pridržkom, da se to stori pozneje, ako bi to zahtevalo ravnotežje bilance.

Pri predlogu IV: se vsprejme načelo, da se uvede takso za avtomobile ki bi imela značaj takse za luksuz in konsumne takse (za uporabo tlaka) in se naroči eksekutivi, da izvrši čimprej potrebne študije in predloži konkretne predloge

je svetovalec dr. Puecher predlagal, da se uvede poseben davek na avtomobile za privatno uporabo (luksuz) in privatne ekvipaže, dalje, da se naloži poseben davek osebam, ki imajo uslužbeno več ko eno osebo za privatno potrebo (služkinja — sluga) in da se uvede posebno pristojbino za gledališke vstopnice izvemši stojišč.

Vsi predlogi dr. Puecherja so bili odklonjeni in vsprejet predlog finančne komisije.

Pri predlogu V. se prejde na dnevni red o predlogu glede reforme doklade na pristojbine od prenosa nepremičnin med živimi v smislu, da se poviša takso in ojači progresijo, ter se naroči eksekutivi, da poizve pri c. kr. finančni oblasti, če bi bilo možno uvesti občinsko doklado na obstoječi državni davek o prometu efektov (vrednostnih papirjev)

je svet. dr. Puecher med hrupnimi protesti večine zahteval poimensko glasovanje.

Župan dr. Valerio je izjavil, da ne more odrediti poimenskega glasovanja, ker je dr. Puecher to zahteval le v svojem imenu. Kljubu protestov socialističnih zastopnikov je župan hotel odrediti navadno glasovanje, ko ustane

svet. dr. Wilfan ter zahteva v imenu okoličanskih zastopnikov poimensko glasovanje.

Pri glasovanju je bil predlog finančne komisije vsprejet z vsemi proti socialističnim glasovom.

Pri predlogu VI. Se sprejme načelo, da se izvrši reformo obstoječih pristojbin od dedščin tako, da se bo od istih dobilo 50%, večji dohodek kakor dosedaj,

je bil vsprejet z vsemi proti glasovom Slovencev.

Pri predlogu VII. Naroči se eksekutivi, da izdela načrt glede uvedbe občinske doklade na pristojbinski nametek (ekvivalent)

je bil istotako vsprejet z vsemi proti slovenskim glasovom.

Istotako je bil predlog

VIII. Naroči se eksekutivi, da študira vprašanje glede eventuelne posebne takse lastnikom hiš v onih ulicah, kjer bodo gradjene nove tramvajske črte,

vsprejet z vsemi proti slovenskim glasovom.

Ravnatoko sta bila vsprejeta predloga IX. Se naroči eksekutivi, da študira način uvedbe takse za porabo vode, plina in električne energije na podlagi finančne moči posameznih konsumentov in

X. Se naroči eksekutivi, da študira vprašanje morebitne uvedbe posebnega občinskega davka na trgovska skladišča.

Pri predlogu XI. Občina naj stori pri c. kr. vladi korrake v svrhu razširjenja sedanje užitinske črte, je

svet. dr. Wilfan rekel, da bo glasoval proti, ker okolica, ki je sedaj izven užitinske črte, ni v takem gospodarskem položaju, da bi mogla prenesti to novo breme. Govornik misli, da prej kakor se išče nove dohodke, naj bi se gledalo, da bi se pametno trošilo. Ko bi se mislilo na to, da bi se pametno trošilo, ne bi bilo treba prihajati s takšnimi predlogi.

Svet. dr. Pincherle povdarja, da so na pr. Barkovlje in Opčine deležne vseh dobrot kakor mesto in je torej le pravično, da tudi prebivalci teh vasi plačujejo užitinsko kakor meščani.

Svet. Cerniutz je rekel, da bodo socialisti glasovali za predlog, ker če morajo meščani in spodnji okoličani plačevati užitinsko, naj jo plačujejo še gornji okoličani.

Svet. Martelan je izjavil, da ne bi bil proti predlogu, ko bi bile vse Barkovlje deležne onih dobrot kakor so hiše spodaj ob morju. A Barkovljani nimajo ne ceste, ne plina, ne vode, sploh ničesar drugega ko zrak. Zato tudi ne more glasovati za predlog.

Svet. dr. Puecher izjavlja, da bi bil tudi on za to, da se hiše, ki niso deležne občinskih koristi, izloči iz užitinske črte.

Pri glasovanju je bil predlog vsprejet z vsemi proti slovenskim glasovom.

Dalje se je za pokritje prekoračenega kredita „Občinska last“ dovolilo znesek 25.000 K, katere se vzame iz preostanka za leto 1910.

V odbor zavoda za mala stanovanja je bil poleg dveh najemnikov hiš izvoljen svet. Cerniutz.

Vsprejet je bil predlog komisije za reformo občinskih uradov glede avtomatičnega napredovanja občinskih uradnikov.

Prešlo se je na to na razpravljanje o predlogu mestnega odbora glede regulacije ulice Arcata in podaljšanja ulice Glosue Carducci. Odbor predlaga:

„Določi se za ulico Carducci, katero se podaljša do ulice del Sapone, širino 20 metrov in od tukaj dalje do ul. Barriera vecchia širino 13 metrov v smislu tozadevnega načrta.“

Svet. Braidotti je zato, da se določi širino najmanje 17 metrov, ker je ta širina potrebna za dva tramvajska tira.

Ravnatelj tehniškega urada Boccasini dokazuje, da zadošča širina 13 metrov in da bi, ko bi bil vsprejet predlog svetovalca Braidotti-ja, troški znašali polovico več kakor je sedaj proračunjeno.

Na predlog svet. Brochi-ja je bila zadeva vrnjena mestnemu odboru v svrhu daljših študij in tozadevnih predlogov.

Sklenjeno je bilo kupiti v svrhu regulacije mesta hišo št. 1 v ulici Solitario za znesek 59.400 K in hišo št. 5 v isti ulici za znesek 70.000 K.

Naročeno je bilo slednjic eksekutivi, da se pogaja za nakup ostalih štirih hiš, ki tvorijo blok med ulicami Arcata, Solitario in Sapone ter da stavi tozadevne predloge.

Ker je bila mejtem ura 10.25, je župan zaključil sejo. Prihodnja seja drevi.

Domače vesti.

Ante Jakić — v svečeniški obleki. V „Hrvatski Rječ“, izhajajoči v Šibeniku, čitamo, da so videli tam Ante Jakića, urednika bivše „Slov. misli“ in srdlitega nasprotnika rimo-katolicizma, v svečeniški obleki. Došel da je s parobrodom iz Zadra in nadaljeval potovanje v Spiljet. V nekem drugem listu po smo čitali, da utegne Jakić postati — škof v Baru. Ta vest zveni sicer absolutno neverjetno, ali z ozirom na znane stike g. Ante Jakića z dvorom na Cetinju — Bog ve!

Iz mornaričnih krogov nam pišejo: V minoletno tedno se je odigral na naši ladiji „Fran Ferdinand“ dogodek, ki je nemilo dirnil vse nas Slovence, kar nas je na ladiji. Vršil se je pouk. Bilo nas je raznih narodnosti največ, seveda, Slovanov, kakor sploh na vsaki ladiji naše vojne mornarice. Ker je bila večina Hrvatov, je bilo naravno, da se je dotični častnik posluževal hrvatskega jezika.

Vsi smo bili zadovoljni. Vsi — razun enega, ki se piše za Antonio Marza, rodod od nekje iz tržaške okolice. Drznim glasom je začel prigovarjati: Mi non capiso la lingua croata. Kar spogledali smo se vsi na te besede. Častnik ga je vprašal v hrvatskem jeziku, koliko let da služi v mornarici. Odgovor: tre ani signor! Častnik na to: Poprej ste rekli, da ne razumete hrvatskega jezika, sedaj pa odgovarjate na hrvatsko vprašanje! Tableaux!

Žalostno! Ta dogodek je nas Slovence, kakor že rečeno, najneprijetneje dirnil. Položaj nas Slovencev je na ladiji neugoden. Nekaj našincev je ponemčurjenih, nekaj poitalijančenih; le malo nas je trdnih v narodni zavesti. In še bi se morali često boriti proti nezavednosti lastnih bratov. — Nekega dne n. pr. sem nekemu tovarišu-Slovcu posodil „Ilustrovani tednik“. Vrnil mi ga je še tistega dne. Ko sem pa naslednjega dne zopet vzel list v roke, sem našel na zadnji strani napisane besede: Eviva Trieste italiana! Abbasso Liubiana slava! Abbassi i slavi, eviva Italiani! Eviva! To sta napisala, kakor sem pozneje izvedel, ravno isti Marz in pa neki goriški Slovenec!

Tako je slovensko odpadništvo!

Božičnica združenih otroških vrtcev bo danes ob 3. uri pop. v veliki dvorani Nar. doma. Opetovano smo že vabili na to prireditve. Danes pa vabimo še poleg starišev in otrok slovensko inteligenco, da se udeležijo teh prizorov ter tako tudi pomagajo pri prireditvenih stroških. — Vstopnina za otroke 10 stot. in ne kakor je po pomoti objavljeno na vspredu.

Razpisana služba. V področju c. kr. finančnega ravnateljstva v Trstu se ima popolniti mesto davčnega eksekutorja z letnim pavšalom 1020 K odnosno 1080 K.

Društvo jugoslovanskih slušateljev trgovskih ved na Dunaju. Veliko pomankanje in vse večja potreba trgovsko naobraženih ljudi dovedla je vse Jugoslovane, študirajoče trgovske vede na raznih dunajskih visokih šolah, do tega, da so se združili v čvrsto organizacijo, s pomočjo katere se bodo lažje in uspešneje brigali za gospodarsko emancipacijo vsega jugoslovanstva.

„Društvo jugoslovanskih slušateljev trgovskih ved na Dunaju“ hoče izpolniti to svojo nalogo s tem, da bode:

1. podpiralo svoje člane materijelno in moralno, prirejevalo javna predavanja o specijelno jugoslov. gospodarskih vprašanjih, izdavalo publikacije in stremilo za tem, da vsak Jugoslovani, ki začne, tudi dovrši svoje trgovske študije;

2. gledalo na to, da se naša jugoslov. akad. mladina čim več zainteresuje za zamenjano polje narodnega gospodarstva, a posebno trgovine;

3. rado posredovalo pri nameščanju sposobnih absolventov trgovskih naukov in

4. bilo vsej javnosti, splošno, vedno na razpolago.

Jugoslovani morajo zastaviti vse sile, da odgoje inteligentnega trgovca, ki naj bi s priloženo energijo in podvzetnostjo dovedel do cveta jugoslovansko trgovino.

Rado Lajtmanović Milan Planinec tajnik predsednik.

Zimski šport. Prejeli smo: Tukajšnje c. kr. državno žel. ravnateljstvo je naznanilo s posebnim odlokom športnim in planimskim društvom, da dobe za svoje člane posebne izkaznice za vožnjo v Bohinj itd. in to pri deželni zvezi za promet tujcev v Trstu (ulica Borsa).

Teh izkaznic pa, ki imajo veljavnost od 1. nov. do 30. aprila pa še dosedaj ne morejo dobiti društva pri deželni zvezi v Trstu, ker se jih kratkomalo odpravljajo, da naj se zglasijo za nje po praznikih, ali novem letu.

Ne vemo res, čemu se sklicuje v Bohinju ankete za zimo v pospeševanje tega športa itd.

S takim zavlačevanjem in postopanjem se pač ne pospešuje zimskega športa.

Prosimo si. c. kr. državno železniško ravnateljstvo, da ukrene potrebno, da dobe društva te izkaznice takoj, a ne morda še le drugo leto.

Družba CMD. v Ljubljani sestavlja svojo bilanco za solčno leto; zato se zaračunajo vsi zneski, prejeti po 31. decembru, t. l. za mesec januarij 1912. in ne pridejo v poštev v bilanci leta 1911.

Vse podružnice, oskrbnike nabiralnikov ter druge podpornike družbe prosimo torej, da odpošljejo družbi sv. Cirila in Metode namenjene prispevke najpozneje do 25. decembra t. l.

Božični prazniki in novo leto se bližajo. Pri tej priliki se razpošilja na tisoče pisem, razglednic in drugih voščil, Slovenci! Slovenke! Ako je vam na srcu Ciril Metodova družba, ne pozabite prilepiti na vse pošiljkatve družbini narodni kolek.

Razvoj slovenskega časopisja. V večerašnji notici pod tem naslovom se je uvrnila tiskovna pomota, ki v nasprotju z resnico glede udeležbe pri predavanju. Stavke: „Sinoči smo videli v naši dvorani stotine ljudi,“ se mora glasiti: „Sinoči smo videli v naši dvorani stotino ljudi.“ Toliko resnic na ljubo.

Božičnica otroškega vrtca v Rojani se bo vršila dne 26. t. m. ob 4. uri popoldne v dvorani „Konsumnega društva“. Vstop svoboden. Radodarnosti niso stavljenae meje.

Novoustanovljeno društvo: „Društvo jugoslovanskih slušateljev trgovskih ved na Dunaju“ je izvolilo na svojem konstituirajočem občnem zboru dne 7. decembra 1911 sledeči odbor: predsednik Milan Planinec, stud. com., podpredsednik Vekoslav Smolčić, stud. com. tajnik Rado Lajtmanović, stud. com., blagajnik G. Kombol, stud. com., knjižničar Josip Stantig, stud. com., gospodar Milenko Štaković, stud. com. V pregledovalni odbor sta bila izvoljena: Emil Ružička, stud. com. in Fran Turk, stud. com.

Cercle Franco-illyrien. Prvi tečaj se bo vršil sedaj redno v prostoru „Trg. izobr. društva“ v ul. sv. Frančiška I. (desno) in sicer vsak četrtek ob 7. uri zvečer. — Konverzacijski sestanek se vrši ta teden v petek ob 7. uri zvečer v restavraciji Palais hotel Excelsior.

Tržaška podružnica Slov. planimškega društva naznanja svojim članom, da bodo imeli razun zimskošportnih osebnih vlakov, ki bodo vozili ob določenih nedeljah in praznikih v Boh. Bistrico, Bled, Jesenice še sledeče udobnosti:

1. Vsak član trž. podr. S. P. D. vdobi takoj pri podružnici posebno izkaznico za uporabo znižanih povratnih vozniških listkov. V ta namen mora poslati svojo fotografijo z 10 vin. znamko na naslov: Miroslav Pretner Trst ul. Fontana št. 10. II.

2. S to posebno izkaznico (nedruštveno) se vkupi pri deželni zvezi za promet tujcev v Trstu ul. d. Borsa šte. 2 pritličje vozniški listek. Tjavožnjo s temi povr. vozniški listki se sme nastopiti le ob nedeljah in praznikih, ali dan prej, a za povrat ko veljavni 5 dni. Voziti se sme z vsakim osebnim vlakom in tudi brzovlakom ako se pri blagajni postaje (ne vlaku) vplača malo doplačilo.

3. Cene teh znižanih vozniških listkov za tja in nazaj so sledeče in sicer v kronah: Iz Trsta v Podbrdo tja in nazaj II. razred K 10. III. razred K 6.40.

≡ Danes popoldne k božičnici v „Nar. dom“! ≡

Iz Trsta v Boh. Bistrice tja in nazaj II. razred K 10 80, III. razred K 6 90.
 Iz Trsta na Bled tja in nazaj II. razred K 12 30, III. razred K 7 80.
 Iz Trsta na Jesenice tja in nazaj II. razred K 13 10, III. razred K 8 30.
 Iz Trsta v Weizelsdorf tja in nazaj II. razred K 16 20, III. razred K 10 30.
 Iz Trsta v Celovec tja in nazaj II. razred K 16 90, III. razred K 10 80.
 Iz Trsta v Beljak tja in nazaj II. razred K 16 20, III. razred K 10 30.
 Iz Trsta v Trbiž tja in nazaj II. razred K 16 20, III. razred K 10 30.
 Iz Opčine v Podbrdo tja in nazaj II. razred K 8 50, III. razred K 5 40.
 Iz Opčine v Boh. Bistrice tja in nazaj II. razred K 9 20, III. razred K 5 90.
 Iz Opčine na Bled tja in nazaj II. razred K 10 80, III. razred K 6 90.
 Iz Opčine na Jesenice tja in nazaj II. razred K 11 60, III. razred K 7 40.
 Iz Opčine v Weizelsdorf tja in nazaj II. razred K 16 20, III. razred K 10 30.
 Iz Opčine v Celovec tja in nazaj II. razred K 15 40, III. razred K 9 80.
 Iz Opčine v Beljak tja in nazaj II. razred K 14 60, III. razred K 9 30.
 Iz Opčine v Trbiž tja in nazaj II. razred K 14 60, III. razred K 9 30.
 Te posebne izkaznice, ki jih izdaja podružnica so veljavne do 30. aprila 1912.

Veliki CM. ples v Trstu. Tombolski odsek Ciril-Metodovega plesa, ki se bo vršil 3. febr. p. l. se obrača tem potom do slavnega občinstva z uljudno prošnjo, da prispeva kar največ mogoče z daril za srečevalov, katere naj se blagovolji pošiljati g. e. Roži Dr. Gregorinovi, ul. G. Galati 20. in gospej Zinki Dr. Rybafevi ul. Valdirivo 11.

Naše gledališče.

V nedeljo, dne 17. t. m., smo imeli v našem gledališču dve predstavi. Popoldne so ponovili Sudermannovo „Čas“ ob skoraj popolnoma prazni dvorani. Umljivo je, da igralec nima posebnega veselja, da bi govoril praznim prostorom, in s tem bodi tudi ocenjena popoldanska predstava. Odkrita povedano pa se nam zdi tudi nekoliko preveč, da naj iste moči, ki so nastopale v taki igri, kakor je „Čas“, po kratkem premoru ene ure zopet igrajo v premijeri take, vso tvorno silo igralca izčrpajoče igre, kakoršna nam jo je dala naše gledališče v nedeljo zvečer. Le ne preveč, kajti od utrujenega človeka ni mogoče zahtevati popolnosti.

V nedeljo zvečer smo imeli na našem dru drugo senzacijsko letošnje sezone, Gorkega

„NA DNU“.

Da rabimo nemški izraz, je bilo to prava pravcata „Kraftprobe“ za naše gledališče v dvojnem pogledu, „Kraftprobe“ za oder in „Kraftprobe“ za dvorano, in če hočemo biti popolnoma odkritosrčni, moramo reči, da se ta poskus ni obnesel popolnoma niti v prvem niti v drugem, gotovo pa se je obnesel veliko bolje v prvem, kakor pa v drugem. Naša gledališka publika in pa umevanje Gorkega, ste pač dve stvari, ki se ne daste združiti kar tako tjavendan niti ob najboljši interpretaciji z odra, in če je še tu kaj pomanjkljivosti, potem: z bogom uspeh.

Gorkij je šel v nedeljo mimo devetdeset odstotkov gledalcev, ne da bi bil vzbudil v njih kaj globljega ali pa celo sploh kaj. Skok od enodejanske burke „Na dnu“ je pač pri nas nekoliko preglobok, to se pravi, previsok, da bi mu mogle slediti naše, take vratolomne telovadbe nejavno gledališko občinstvo, ki „uživa“ le v egiptovskih loncih „ljubezni“, če se po tolikih in tolikih ponesrečenih poskusih „vendar le vzameta“, ali pa, če pride na koncu, kakor pri zaljči gonji, vsaj in vsakega drugega ali tretjega lovca, to se pravi, gledalca, po en zajec, to se pravi, po en mrlič na odru.

Morda se bo zdelo to malo preveč, toda dosti bolje pa le ni. Nedeljska večerna predstava je pokazala to popolnoma brezdvomno, da taka duševna hrana, kakor je Gorkij, žal, še ni prebavljiva ogromni večini našega občinstva, ki je tudi samo izrecno potrjevalo to z očitim priznavanjem, da ne ve, za kaj gre; čul se je celo izmed sedežev tak „fej“, ki ga je seveda postaviti na poseben račun „nejevernika“ Gorkega.

Rekli smo že, da se tudi „Kraftprobe“ na odru ni obnesla popolnoma. Res je to, toda le v gotovem pogledu. Bilo je namreč ravno nasprotno od dosedaj navadnega: v posameznostih dobro, da, celo najboljša, a manjkalo je harmonije. Reči moramo, da ne bile skoraj vse uloge do zadnje izvedene tes s posebno ljubeznijo, nekatere naravnost mojstrsko; ker pa so naši igralci po večini ne samo diletanti, temveč celo šele začetniki, je večinoma tudi izvedba lastne vloge absorbirala vse njihove sile, da jim je ni ostalo dosti za skupnost. Imeli smo torej celo vrsto lepih kreacij, drugo poleg druge, nimamo pa imeli harmonične celote. Umljivo je to, popolnoma umljivo in tudi popolnoma

opravičljivo ob naših močeh in lahko smo zadovoljni, da naš začetek kaže vsaj take razveseljive auspicije za prihodnost.

„Na dnu“ nima „glavne uloge“, okrog katere naj bi se koncentrirale ostale. Osebe, ki nastopajo, so vsaka sama zase „glavna“, a vendar tvore vse skupaj — „bosjaka“, človeka, ki je izgubil življenje tistega „človeka“, kakoršnega si misli in kakršnega malikuje današnja družba. Kemik bi rekel, da tvori tega „bosjaka“ toliko in toliko molekulov, Koštilovih, Wasilis, Medvjedovih, Nastji, Satinov itd., ki pa so sestavljeni vsak iz toliko in toliko atomov tistih posebnosti, ki so jih prignale v „bosjaštvo“. Na našem odru pa smo imeli toliko „bosjakov“, ne pa „bosjaka“.

O posameznih ulogah moramo reči, da so bili Satin (Rajner) v maski Gorkega, Igralec (Dragutinovič), Vaska Pepel (Ljubič), Krašnja (Zeleznikova) in Wasilisa (Dragutinovičeva) izvemši nerusko obleko, naravnost izborni. Prav tak je bil tudi Baron (Bratina) skoraj do zadnjega, dokler ni v prizoru z Nastjo nekoliko pretiral. Proti koncu je bil prethil, kar tudi velja za Ano (Lepušev), ki je podala bolnico prav naravno, toda čuti je ni bilo v dvorani. Nataša (Mekindova) dobra, le nekoliko prehladna, Nastja (Janova) dobra, toda preumerjena, take ženske so vsaj navadno življeše, Klešč sicer dober, le v hipu „spoznanja“ premalo temperamenta, Bubnov (Ilič) prav primeren zadirac, Kostilov (Požar) sicer na mestu, toda padanje iz kontrasta v kontrast, iz odurnosti v svetohlinsko ponižnost, neposrednejše, Medvjedov (Boleslavski) lep tip stražnika, ki pa naj bi le kazal, da je „nad sodrgo“, dasiravno ji je popolnoma enak, Tatar (Lah) in Kosoglavac (Jaki) dobra. Luka (Suman) je uloga, o kateri bi se dalo mnogo govoriti, ker se da tolmačiti zelo različno. Naše mnenje je, da je Luka značaj, ki se dobro zaveda svojega smotra, ki mu beseda ni le beseda, da je izgovorjena, in vsak čin ne le, da je storjen. Torej poleg vse dobrote tudi resnost, trdnost, samozavest. Luka na našem odru je bila sama dobrot, in kot tak je bil res dober, če pa ulogo razumevamo tako, kakor smo rekli, pa mu je manjkalo ono, kar smo omenili.

Režija zasluži vso pohvalo. Insenciacija, oprema izborna. Vsekakor je bil nedeljski večer za tiste, ki so umeli stvar, lep večer, in ko vsaj kolikor dozori naše igralstvo in gledališko občinstvo, smo prepričani, da bo tudi pri nas Gorkij obvladal duše in srca.

***

Iz pisarne „Dramatičnega društva“: Gledališki spored za prihodnje praznike je sledeč:

V nedeljo ni predstave.
 Na Božični dan: popoldne Tolstega drama

„ŽIVI MRTVEC“.

Zvečer premijera operete

„PUNČKA“.

Na dan Sv. Štefana: popoldne repriza operete

„VALČKOV ČAR“.

Zvečer premijera Beinsteinove igre

„VIHAR“ („Bacoara“).

Tržaška mala kronika.

Brutalno početje. Ivan Bini, star 24 let, šofer iz Florence, stanujoč v ul. Fabbri 1, je včeraj popoldne iz ničevnega vroka tako brutalno pretepel trinajstletnega fantka Josipa Bertoka, da je bil ves krvav po vsem telesu in da se mu je zvinila čeljust.

Zasačen tat. Včeraj je bil aretiran 62 letni Alojz Gasparo, ker so ga zasačili, ko je hotel ulomiti vratarjevo lopo v ul. Majolica 14.

Slučaj kolere v Izoli. — Zdravstveni oddelek tukajšnjega namestništva poroča: Dne 19. t. m. je obolel v bolnišnici za kužne bolezni v Izoli 50-letni ribič Jernej Bologna, brat ribiča Boštjana Bologna, umrlega tamkaj za kolero dne 16. t. m. Prvega so izolirali, ko je obolel brat, in dne 18. t. m. so našli, da je bakterionosec. — Glasom nekega privatnega poročila izjavljajo na kompetentnem mestu, da je izključeno, da bi bilo okuženje v Izoli v zvezi s slučajem kolere, ki so se prepetili v Trstu in Istri minolo poletje, ker so vsa tozadevna ognjišča kolere že davno uničena.

Dobro sta začela. 12-letna Virgil Godes in Guido Frankovič, oba stanujoča v ul. Piccardi, sta sinoči ob 8.30 zlomila žabnico na vratih trgovine s papirjem Olge Koch v ul. Parini št. 9. Zasačil ju je pa pri tem delu redar in ju odvedel na policijski inšpektorat. Potem ko so ju vzeli na zapisnik, so ju izročili rodbini v domače kaznovanje.

Koledar in vreme. — Danes: Liberat p. — Jutri: Tomaž ap. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 10° Cels. — Vreme včeraj: lepo. Vremenska napoved za Primorsko: Jasno, hladno, severno-vztočni vetrovi.

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici.
Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovincem v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.

SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE.

Odlilkovana krojačnica

Avgust Stular

TRST - Via delle Poste šte. 2. l. nad. - TRST

izvršuje civilne obleke in vsakovrstne uniforme.

Cene zmerne. — Delo solidno.

Doktorica :: Klara Kukovec

ima **SVOJ AMBULATORIJ**

za ženske in otroške bolezni

v Trstu, Piazza della Borsa 7, II.

Ordinuje od 3—4 1/2 ure pop.

Stanuje pri Sv. Ivanu (Vrdeia) št. 1049.

TELEFON 19-86.

Pozor Slovinci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrento)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48
 Obleke „ „ platna „ 4—18
 Obleke za dečke iz blaga od K 10—28
 Obleke „ „ platna „ 6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2-14—14.
 Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci šte. 40 (prej Torrento)

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-finejši in najzdravejši kavni pridatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. ☉☉☉

Dr. PEČNIK (Petschnigg)

Trst, Via S. Caterina št 1, Trst

(hiša Greinitz)

ima čast Vam naznaniti, da se je v TRSTU kot zdravnik na novo naselil. Rodom Korošec (Podrožica) bil je svoj čas sekundarni zdravnik in asistent na Dunaju (oddelek Schur) ter šef-zdravnik Fran Josipovega zavetišča v Egiptu, kjer je bival dolga leta.

Za notranje bolezni (splošno zdravilstvo) sprejema od 8—9 zjut. in 2—3 pop.

Kot sprejeljalist za kožno bolezni in bolezni na vodi (spolne) strogo le od 11 1/2 do 1. ure.

PRODAJA

priložnostnih predmetov!

Ulica Giosue Carducci št. 18

(nasproti kavarni Ghiozza)

50.000 okraskov za božično drevo

po znižanih cenah.

Ostanek igrač za sv. Miklavž

po vsaki ceni.

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo

tvrdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec

SPREJEMA V IZVRŠITEV:

vse v stavbeno mizarstvo stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, SOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPIJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.

Parketna tvornica opremljena z najnov. stroji nudi parketne desice iz hrast. in bukovega lesa. Postrežba takojlnja za vsako množico!

Strgarski oddelek nudi vse v strgarsko stroko spadajoče izdelke. — JAMSTVO!

Vsa dela se solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka interesentom brezplačen.

„All' Artigiano“

Trst - ul. Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone).

Izgotovljene obleke za moške.

Velika izbira močnih hlač, srajc itd. za delavce. — Jopiči z astrahanskimi in kožuhastimi ovratniki od kron 13 do 42.

Dobroznana tvrdka manufakturnega blaga

Trst, ul. Nuova 36-38 **M. AITE** Trst, ul. Nuova 36-38
 vogal ul. S. Lazzaro vogal ul. S. Lazzaro

opozarja in prijateljsko priporoča svojim cenjenim odjemalcem in slavnemu občinstvu, naj nihče, ki ima nakupiti manufakturnega blaga v svojo lastno korist ne opuste prilike ter obiščejo velikanske zaloge od goraj imenovane tvrdke; kjer se dobiva vedno največja izbira vsakovrstnih manufaktur, za jesen in zimo, in sicer: Blago (štofe) za ženske in moške obleke, barhenta (fuštanja) belega in barvanega, volnene odeje, odeje lastnega izdelka, preproge, zagrinjala (zavese), posteljna pogrinjala, spodnje jopice, kakor tudi vsako drugo telesno perilo. — Vsake vrste in vseh širinah belega platna bombaževine itd. itd.

Vse blago je iz prvih tovarn, najboljše vrste in po najnižjih cenah,

tako, da prekosi vsako največjo konkurenco.

ZGANJARNA ROBERT DIEHL CELJE

priporoča svojo doma žgano štajersko slivovko, borovničevac, brinjevec, tropinovec, vinsko žganje in KONJAK.

Izpred sodišča.

Javno nasilstvo in nedovoljeno vmešavanje.

Včeraj predpoludne se je vršila na deželnem sodišču razprava proti 38-letnemu Josipu Juriševiču pok. Ivana, iz Markovščine pri Materiji. Juriševič je bil obtožen zločina javnega nasilstva, predvidjenega v § 81 in kaznjivega v smislu § 82 kaz. zak. in prestopka nedovoljenega vmešavanja v poslovanje javnega organa.

Bilo je dne 15. junija t. l., torej na praznik sv. Rešnjega Telesa. V Markovščini so v bližini krčme obtoženčevega brata Antona Juriševiča neki mladeniči igrali na cesti na krogelje, kar je pa prepovedano, ker ovira javni promet. Bližal se je orožnik Jakob Levec, ali čim so ga igralci uzrli, so pobegnili. Orožnik je stopil v krčmo Antona Juriševiča in mu očital, zakaj da je pustil igrali na cesti. Anton Juriševič je trdil, da krogelje niso bile njegove in da igralci niso bili njegovi gostje. Prišel je pa tem obtoženec, ki je — glasom obtožnice — rekel orožniku: „Kaj hočete tukaj? Če so igrali, saj niso igrali z njegovimi krogeljami!“ — S tem je zakrivil prestopok vmešavanja po po § 314 kaz. zakonika.

Ko ga je na to orožnik — kakor trdi obtožnica — aretoval in mu velel z njim v Podgrad, se je obtoženec najprej prijel za vrata in se vpiral, potem je pa, izpustivši vrata, zagrabil za orožnikovo puško. S tem je pa zakrivil zločin javnega nasilstva.

Obtoženec, ki ga je branil odvetnik dr. Brnčić, je včeraj na razpravi tajil, da bi bil zakrivil bodisi prestopok vmešavanja, bodisi zločin javnega nasilstva. Ko je on prišel v krčmo k bratu, je našel tam orožnika. Ko je izvedel, za kaj da gre, je rekel proti bratu: „Saj ti nič ne more, če krogelje niso bile tvoje!“ Orožnik je na to zavpil nad njim: „Molčite!“, na kar je on odvrnil: „Saj molčim, saj nisem govoril z vami!“ Orožnik je na to zahteval, naj mu pove svoje ime, a on je rekel: „Ej, za to malenkost vendar ni treba pisati mojega imena!“ — potem je pa vendar povedal orožniku ime. Orožnik je na to zahteval, naj gre z njim v Podgrad, a on ni hotel iti ter je velel orožniku: „Pošljite mi pozivnico, pa pridem!“ — Na to ga je orožnik prijel za jopič za vrat ter ga vlekel proti vratom, kjer se je on prijel za vrata. Orožnik mu je razirgal jopič. No, slednjč ga je orožnik izpustil in on je odšel domov. Ni res, da je pograbil orožnikovo puško.

Priča Jakob Levec je pa dobesedno potrdil obtožbo.

Ko ga je na to branitelj dr. Brnčić vprašal, kako da je on tedaj držal puško, je pričal, ne da bi se niti ozrl proti branitelju, rekel:

„Vam nisem dolžan odgovarjati!“ Vendar je pa potem potom predsednika odgovarjal raznim braniteljevim vprašanjem.

Priči Anton Juriševič in Ivan Jakulin sta izpovedala analogno z obtožencem.

Po govoru zastopnika državnega pravdnštva, dr. Zumina in zatem branitelja, je sodišče izreklo razsodbo, s katero je Josip Juriševič priznan krivim zločina javnega nasilstva in prestopka nedovoljenega vmešavanja in obsojen na mesec dni trde ječe.

V vtemeljevanju razsodbe je rečeno, da sodišče ni verjelo izpovedbam prič Antona Juriševiča in Ivana Jakulina, pač pa oni prič Jakob Levec.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. Tudi sinočnja vprizoritev Verdijeve „Aide“ je izpadla sijajno. Aplavdirane posebno „Aida“ in Amueris. Solisti so izvrstni, le tenor ne odgovarja popolnoma velikim zahtevam, ki jih stavi Aida nanj.

Danes „Aida“. Začetek ob 8.

EDEN. Atrakcijski program. Clou večera Moritz II.

PALACE HOTEL EXCELSIOR. Danes koncert od 5. do polnoči.

Društvene vesti.

Zveza jugoslovanskih železničarjev sklicuje danes dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer v društveno dvorano ulica sv. Frančiškega Avisaškega št. 2 javni shod s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o koalicijski seji in glasovanju o železničarski predlogi v državni zbornici na Dunaju. 2. Razno. — Železničarji! S tem shodom se zaključijo naše letošnje gibanje, in ker je poročilo o 1. točki dnevnega reda jako važno za vsakega železničarja, vabimo tem potom vse železničarje brez razlike njihovega mišljenja k obilni udeležbi ODBOR.

Pevsko društvo „Trst“ bo priredilo v soboto dne 13. januarja 1912 v veliki dvorani „Trgovskega izobraževalnega društva“ ul. S. Francesco št. 2 I. svoj družinski večer. Toliko na znanje slav. občinstvu.

Mar. del. organizacija.

— Predavanje v NDO. Jutri 21. t. m. se ne bo vršilo predavanje „draginj“, ker je predavatelj zaposlen drugod.

Skupina uslužbencev c. kr. glavnih skladišč, vabi vse odbornike in namestnike da se gotovo vdeležijo izredne seje danes v sredo dne 20. decembra t. l. ob 8. uri zvečer, ker je dnevni red zelo važen.

— Plesni odsek NDO naznanja, da plesne vaje v sredo odpadejo radi shoda Z. I. Ž.

— Skupina „Plinarna“ NDO. V četrtek dne 20. t. m. ob 9. uri zvečer odborova seja.

DAROVL

— Dne 8. t. m. od dražestne neznanke kakor voznilno iz Opčin v Sežano prejeti kroni 2 — polagam družbi na oltar. Denar hrani uprava.

— Ob priliki imendne ge. Barbare Nabergerj nabral brat Fran Lukša 3 K 40 stot. za Sokola na Proseku. Ob priliki zaroke brata Ivana Briščka z gđ. Ivano Ostrovska nabranih K 3.

— 37. in 38. oziroma 13. in 14. polmesečni prispevek I. in II. skupine CM. Drobntnarjev, skupno K 40, nadalje izredni neprostovoljni prispevek Italijana, prof. C., potom dr. St., 10 stot. vse v knjižicah TPH. št. 15083 in 15311. — Nabiravec.

— Za božično šked. CM podr. so darovali: gospa Viktorija Trebižan 8 m blaga, Obltelj Ivana Godina-Ban 3 K, gospa Purič Ana 4 K, gospa Terezija Šuman-Furbo 2 K, gospa Marija Sancin-Čuk 1.20 K. Gojenec otroškega vrtca Marcel Sancin-Piko je nabral ob priliki godovanja svoje babice K 5.44.

Srčna hvala vsem blagim darovateljem, posebno gospici Ani Kobalovič, ki je kljub temu, da je ob bližajočih se praznikih obložena z delom sešila 4 oblekce in 4 bluze po najnižji ceni.

Slovenski združeni tedni blok-koledar in zapisnik! Dosedaj smo bili prisiljeni take koledarje kupovati in držati v naših uradih in hišah v tujih jezikih. Sedaj pa je izšel isti v slovenskem jeziku, ter priporočamo vsakemu dobremu Slovincu, da odvrne tuje koledarje in si kupi tega.

Dobiva se v Slovanski knjigarni Josipa Gorenjec v Trstu in v vseh slovenskih knjigarnah in papirnih trgovinah.

Okulist. Naš rojak dr. Albert Botteri, dalmatinski Hrvat, nekdanji operater pri prof. dr. Fuchsu na Dunaju in večletni asistent na vseučilišni kliniki v Inomostu, je otvoril v Trstu uzoren ambulatorij za očesne bolesi. Beležimo to veselo vest v korist občinstva.

Za božične praznike kupujte izgotovljene obleke v dobroznani trgovini „ALL' ARTIGIANO“ v Trstu, ulica Arcata št. 9, vogal ulice Sapone.

Poziv za novoletna voščila! Prosimo vse naše cenj. inserente naročnike, čitatelje in sploh vse one osebe, ki želijo uvrstiti v našem listu Novoletno voščilo za dan novega leta, naj se pravočasno javijo podpisnemu, ker prekasne naročbe ne bomo sprejeli, ako ne bomo imeli prostora v listu. Inzeratni odd. „Edinosti“.

ZAHVALA.

Podpisani izražamo prijateljem in znanecem in vsem onim, ki so na katerikoli način izkazali svoje sožalje povodom smrti naše drage in preljubljene vzgojiteljice matere

Frančiške Požar

svojo najiskrenejšo zahvalo.

Zahvaljujemo se tudi čast. gosp. kaplanu Bonaču za izpolnitev vsake želje naše blage pokojne matere.

Žalujoči ostali.

Preklic.

Podpisani preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih govoril o gospodu Ivanu Kante v Trstu. V poravnavo plačam 2 K družbi sv. Cirila in Metoda.

V BRANICI, 17. decembra 1911.

JOSIP FERANČE.

Pekarna in sladčičara Vekoslav Gul

Trst, trg Caserma št. 4 in ul. Caserma 13.

Priporoča se posebno cenj. občinstvu ob priliki bož. praznikov in Novega leta.

Mandorlat in vsakovrstne sladčice.

Sprejema naročila za torte in drugo. CENE ZMERNE. CENE ZMERNE.

GRAMOFONI

ZNAMKE „ANGELJ“ (najbolji na svetu)

Direktna importacija. - Velika izbira najnovjših modelov in plošč. :: ZAHTEVAJTE CENIKE.

Gramofoni drugih vrst od K 25 napr. Slovenske dvostranske plošče po K 1'80.

NOVA ZALOGA GRAMOFONOV

Giorgio Anzulato, Trst, Corso-Via San Giacomo 7, I.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj listov. oddatku.

Sobo prijazno s hrano išče mlad gospod v bližini Campo Marzio. Ponudbe pod „Campo Marzio“ št. 2360 na inser. oddelek Edinosti. 2360

Obleke, zimske suknje, jopiči, kakor tudi velik izbor delavskih hlač. Via Tesa št. 1. 2362

Knjigovodkinja s 3 letno prakso, večna slovenskega, nemškega in deloma tudi italijanskega jezika želi prenesti službo v kako večjo tvrdko. Ponudbe pod „Knjigovodkinja“ na inzeratni oddelek Edinosti. 2363

Podpisani naznanjam, da odprem v soboto 23. t. m. novo osmico v Rocolu blizu koledvora Točil bom svoje vino demačega pridelka iz starih trt. Se priporoča za obilen obisk Franc Kobal 2365

Mleko naravno se odda takoj, več sto litrov. Penudbe pod „Prva ljubljanska higijenična mlekarica“ v Ljubljani, Lingerjeve ulice. 2366

Poročna soba, trd nepoliran les, nova, se proda po zelo ugodni ceni radi odložene poroke. G. Kerbler, Molino a vento 7. 2367

Glasovir za koncert in ples, izvrsten, drugi glasovir za učenca je na prodaj. — Ulica Petronio 9, vrata 16. 2305

Rezanci, makaroni in testenine s jajcem „Mopol“ higienično pripravljene nadomestujejo uspešno vsako drugo hranilo. Pasite na znamke na zavitke: „Mopol 2, 4 in 6 jeje“ 2115

V Nabrežini (na trgu pri cerkvi) bogato založena prodajalna vseh mrtvask h predmetov, krat, vencev, sveč itd. T. Vitez, zastopnik novo pogrebnega podjetja v Trstu. 2168

Gostilna v sredini mesta se proda takoj radi odpotovanja. Naslov pove inzeratni oddelek Edinosti. 2227

Vinotoč Ivan Furlani iz Vogarskega, se je preselil iz ulice dell' Istria št. 65 v ulico della Guardia št. 11. Toči izborno pristno kapljico vipavskega vina, črnega in belega, lastnega pridelka. Priporoča se za obilen obisk. 2230

Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso št. 5 Trgovina jestvin in kolenjal. Zeloga sveč, mila in čistila v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Priporoča se Ivan Bidove

Slovenske igralne karte prodajajo v Trstu: knjigarna J. Gorenjec, ul. Caserma 16., Gregor Zidar & C., Rocol 263, tobakarna Segolin, ulica Industria (Sv. Jakob) in v Sežani: Fran Stofa, trgovec. v Kozini: Ivan Dekleva. 1472

1010101010101 V GOSTILNI 1010101010101

Ai due Americani

v Trstu, ulica Crosada št. 3

se točijo izvrstna **ISTESKA** in **VIPAVSKA VINA** po **zmernih cenah**, preiskana od ces. kr. posebevališča za živila v Gradcu v smislu § 3. zakona z dne 16. jan. 1896. št. 89.

Za mnogobrojni obisk se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi

JOSIP ČERMELJ, lastnik.

Dr. ALBERT BOTTERI**okulist**

večletni prvi asistent na vseučilišču v Inomostu

Trst, Piazza della Borsa 7. II.

ord. od 10-11. 3-4. Telefon 147/VIII

Grenčica Augusto Dell'Agnoleski

Edini preparat iz zdravilnih rastlin.

Tovarna: Trst, ul. Farneto 36.

Upliva ugodno na živčevje; učinkuje proti težkemu prebavljanju, bolečinam in žganju v želodcu itd.

Ta grenčica je analizovana od c. k. instituta v Gradcu, odlikovana na razstavah v Rimu in Parizu z zlato kolajno in zasl. križcem. Vprašajte po vseh lokalih samo po grenčici Augusto Dell' Agnolo in pazite skrbno na buteljko, da lahko protestujete proti vsaki prevari in ponarejenju. Ne pustite se pregovoriti, da bi kupili druge, [ker obvaruje samo grenčica Augusto Dell' Agnolo pred kolero.

Kontorist

kateri je popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, trgovske korespondence in knjigovodstva ter je spreten, trezen in zanesljiv delavec, ne pod 28 let star, sprejme se v žganjarno

Roberta Diehl v Celju

kamor naj se tudi pošljejo ponudbe s prepisi dosedanjih spričeval ter navede reference in zahtevo plačila.

Vstop lahko takoj ali po dogovoru.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni ima svoj

AMBULATORIJ

v TRSTU, v ulici San Nicolò št. 9 (nad Jadransko banke).

Sprejema od 12. do 1. in 5.1/2 do 6.1/2 pop

Moka „O“

„griffig“ in dvojul „griffig“ na drobno 38 vin. kg.

Zdrob (gris) za polento I. vrste

po 26 vin. kg

Oves I. vrste K 20-80 100 kg

Oves II. „ „ 19- „ „

Seno . . . „ 7- „ „

Baruch in drug

Trst, ul. dell. Raffineria št. 7.

Čistilo za snaženje čevljev

Zastopstva in zaloga: Eugen Jurčev, Trst, ulica Acquedotto št. 9. TELEFON 279/IV.

V prodajalni likerjev G. Orismancich, Trst

v ulici Caserma št. 8.

se bo prodajalo o priliki Božičnih praznikov marsala Florio po K 2-— liter od 1/2 l. dalje stari Cipro . . . 2-— „ „ „ Vermout . . . 1'40 „ „ „ Finl rum . . . K 1'60, 2-—, 2'40 Stari konjak . . . K 3-— „ malaga . . . 3-—

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno, izborna kuhinja in budlejoviško pivo (nič glavobola). Zmerne cene.

Restavracija - Hôtel Balkan (: Piazza: Caserma)